

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Dıő Politika, Analiz ve Eőgüdüm Genel M¼d¼rl¼ė¼

Sayı : Z-72763276-610-31923384
Konu : Yazılı soru önergesi/ Sn. Yasin
Öztürk / 7/35499

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 02.11.2020 tarihli ve 43452547-120.07-00000731128 sayılı yazınız.

Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk'ün 7/35499 sayılı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 1

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'ÜN 7/35499 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE YANIT**

SORU

Avrupa Birliği (AB), üye olmak için başvuran ve resmi olarak adaylığı tanınmış ölkelere özel mali destekler vermektedir. 1999 yılı Helsinki Zirvesinde adaylık statüsü kazanan Türkiye ile birlikte mevcut adaylar katılım öncesi yardım adı verilen artırılmış bir mali yardımdan faydalanmaktadır.

Bu doĐrultuda;

1. AB, Türkiye'yi resmi aday olarak tanımasından itibaren hibe nitelikli fonlar kapsamında toplam ne kadar tutarlık yardımda bulunmuştur? Bu yardımların mahiyeti nedir? Bu yardımların kurum ve kuruluş bazlı dağılımı ne şekilde gerçekleşmiştir?
2. 2014-2020 yılları arasında, AB bütçesinden ölkemize yapılan mali yardımların toplam tutarı ne kadardır?
3. 2014-2020 yılları arasında, AB tarafından verilen mali yardımlar hangi kamu kurum ve kuruluşına, ne oranda aktarılmıştır?
4. Bakanlığınıza bağlı AB Başkanlığı, AB fonlarının kurum ve kuruluşlarına dağılımı konusunda ne derece etkindir? Mali yardımların kurum ve kuruluşlara dağılımına AB Başkanlığı mı karar vermektedir? Kamu kurum ve kuruluşları, AB fonlarından yararlanmak için kurumca bir başvuruda mı bulunmaktadır?
5. 2014-2020 yılları arasında ölkemizde çeşitli kurum, kuruluş, sivil toplum örgütü, dernek, vs. tarafından verilen kaç proje AB destekleri ile gerçekleştirilmiştir? Bu projeler doğrultusunda AB, ölkemize ne kadar yardımda bulunmuştur?
6. AB hibe projesi kapsamında kurumların banka hesaplarında tutulan yabancı paraların döviz değeriyle yapılması sonucunda kur artışından doğan farklar ne şekilde değerlendirilmektedir?
7. 2020 yılında AB tarafından verilen hibe destekleri kapsamında kurumlara yapılan toplam yardım miktarı yabancı para cinsinden ne kadardır? 2020 Ocak-Aralık ayı arasında oluşan kur değışimleri nedeniyle bu hesaplarda toplamda Türk Lirası cinsinden ne kadar artış gerçekleşmiştir? Kurumlar, gelirlerinde meydana gelen bu artış ne şekilde bütçelerine yansıtılmışlardır?

YANIT

Ölkemiz 1999 yılında AB'ye aday ölkeler konumuna gelmesi neticesinde 2001 sonu itibarıyla hibe nitelikli fonlardan (tek bir çerçeve altında) yararlanmaya başlamıştır. AB tarafından, ölkemize 2002-2006 döneminde 1,3 milyar Avro, 2007-2013 IPA (Katılım Öncesi Yardım Aracı) I döneminde yaklaşık 4,8 milyar Avro ve 2014-2020 IPA II döneminde takriben 3,2 milyar Avro olmak üzere, 2002-2020 döneminde toplam yaklaşık 9,3 milyar Avroluk fon tahsis edilmiştir. Bahsekonu fonların temel amacı aday ölkelerin AB'ye üye olma yolundaki ihtiyaç ve önceliklerine hizmet eden projelerin desteklenmesidir. Projeler aracılığıyla kullandırılan fonlar, AB müktesebatına uyumu ve bu uyum için gerekli idari kapasite oluşturulmasını hedeflemekte, ayrıca ekonomik ve sosyal uyumun sağlanmasına (bölgesel kalkınma, tarımsal ve kırsal kalkınma, sınır ötesi işbirliği ve KOBİ projeleri) yönelik projeler de mali yardımlar içerisinde yer bulmaktadır. Katılım öncesi mali yardımlardan, merkezi ve yerel kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, belediyeler, meslek odaları, sendikalar, vakıflar gibi kâr amacı gütmeyen tüzel kişilikler yararlanmaktadır. Kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişiler ise, yalnızca Kırsal Kalkınma bileşeni altında yer alan hibelerden yararlanabilmektedir.

Ölkemize 2014-2020 yılları arasında IPA kapsamında tahsis edilen fonlar kurum değil, sektör temelinde takip edilmektedir. Söz konusu döneme ilişkin fon dağılımı aşağıdaki gibidir:

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
(Z-72763276-610-31923384 sayılı yazının ekidir)

Sektör	Toplam (milyon Avro)
Birlik Programlarına Katkı	598
Sivil Toplum	188
Münferit Projeler	49
Yargı	69
Temel Haklar	63
İçişleri	344
Ulaştırma	350
Eğitim, İstihdam ve Sosyal Politikalar	275
Çevre	335
Enerji	62
Rekabetçilik ve Yenilik	238
Kırsal Kalkınma (IPARD)	601
Tarım (Kapasite Geliştirme)	39
Toplam	3.213

IPA kapsamındaki fonların sektörel dağılımı, Avrupa Birliği Başkanlığı'nın ilgili diğer kurumların görüşüne başvurmak suretiyle AB Komisyonu ile birlikte belirlenmektedir. Sektör tahsisatlarının belirlenmesinin ardından, her sektör altında desteklenecek projeler önce ilgili sektörün sorumlu kurumu tarafından, ardından Avrupa Birliği Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve ilgili diğer kurumların görüşü doğrultusunda AB Komisyonu tarafından değerlendirilmektedir.

Ülkemiz ile AB arasında yürütölen IPA kapsamındaki programlarda kurumlara (Uygulama Birimleri) yardım yapılmamaktadır. Her bir program kapsamında ayrı banka hesapları açılmakta, hesaplar Avro olarak işletildiğinden kur değışimlerinden etkilenilmemekte, hesaplar Ulusal Fon adına açılıp yönetildiğinden, kurumların gelirlerinde bir artış meydana gelmemekte, bu kapsamda yapılan işlemler kurumların bütçelerine yansımamaktadır.

Programlara ilişkin mali bilgilere <https://www.hmb.gov.tr/ulusal-yetkilendirme-gorevlisi-ve-ofisi> bağlantısından erişilebilmektedir.